

CUPRINS

STUDIUL INTRODUCŢIV de Alexandru Surdu	9
1. Problema <i>Micului compendiu</i> de logică al lui Dimitrie Cantemir	9
2. <i>Compendiolum</i> și <i>Institutio logices</i> . Descrierea textelor.....	15
3. <i>Compendiolum</i> și <i>Institutio logices</i> . Confruntarea textelor.....	22
4. <i>Institutio logices</i> . Analiza conținutului	26
a) Raportul între întregul și părțile lucrării <i>Institutio logices</i>	27
b) Conținutul părților analizate separat.....	35
5. Educația, preocupările filosofice ale tânărului Cantemir și datarea lucrării <i>Compendiolum</i>	53
6. <i>Compendiolum</i> . Analiza conținutului.....	62
a) Structura lucrării <i>Compendiolum</i>	62
b) Modalitatea expunerii.....	66
7. Ecourile logicii în opera lui Cantemir	72
a) Termeni de logică în limba română	73
b) Logica în contextul operelor târzii.....	76
BIBLIOGRAFIE	79
NOTA TRADUCĂTORULUI de Dan Slușanschi.....	82
MICUL COMPENDIU ASUPRA ÎNTREGII ÎNVĂȚĂTURI A LOGICII	85
Scurtă introducere la <i>Micul compendiu asupra întregii învățături a logicii</i>	87
Către preabunul cititor.....	89
CARTEA ÎNTÂI	91

Tratatul întâi	91
<i>Capitolul 1.</i> Despre definiția logicii.....	91
<i>Capitolul 2.</i> Despre numele cercetării propuse.....	91
<i>Capitolul 3.</i> Despre definiția acestei cercetări.....	91
<i>Capitolul 4.</i> Despre împărțirea logicii.....	92
<i>Capitolul 5.</i> Despre scopul și subiectul logicii.....	92
<i>Capitolul 6.</i> Despre cele trei operații ale intelectului.....	92
<i>Capitolul 7.</i> Despre etimologia și împărțirea termenului luat în genere.....	93
<i>Capitolul 8.</i> Despre natura și împărțirea termenului logic.....	93
<i>Capitolul 9.</i> Despre termenul mental.....	93
<i>Capitolul 10.</i> Despre termenul verbal.....	93
<i>Capitolul 11.</i> Despre împărțirea termenului verbal.....	94
<i>Capitolul 12.</i> Despre termenul categorematic și cel sincategorematic.....	94
<i>Capitolul 13.</i> Despre termenul cu și fără complexitate.....	95
<i>Capitolul 14.</i> Despre termenul abstract și cel individual.....	95
<i>Capitolul 15.</i> Despre termenul universal și cel particular.....	95
<i>Capitolul 16.</i> Despre termenul transcendentă, echivoc, analog și univoc.....	96
<i>Capitolul 17.</i> Despre pronunțare.....	96
<i>Capitolul 18.</i> Despre cele zece categorii.....	97
<i>Capitolul 19.</i> Despre cinci voci ale lui Porphyrius.....	97
 Tratatul al doilea	 98
<i>Capitolul 1.</i> Despre nume.....	98
<i>Capitolul 2.</i> Despre verb.....	98
<i>Capitolul 3.</i> Despre numele și verbul nedeterminat.....	99
<i>Capitolul 4.</i> Despre diviziunea vorbirii.....	99
<i>Capitolul 5.</i> Despre propoziție.....	99
<i>Capitolul 6.</i> Despre materia propozițiilor.....	100
<i>Capitolul 7.</i> Despre împărțirea propozițiilor după materie.....	100
<i>Capitolul 8.</i> Despre contrarietatea propozițiilor.....	101
<i>Capitolul 9.</i> Despre opuse.....	101

Tratatul al treilea	103
<i>Capitolul 1.</i> Despre subiectul formal al artei logice.....	103
<i>Capitolul 2.</i> Despre necesitatea artei logice	104
<i>Capitolul 3.</i> Despre cunoaștere, în care <se vorbește> în speță și despre experiență, despre artă și despre știință	104
<i>Capitolul 4.</i> Despre împărțire.....	105
<i>Capitolul 5.</i> Despre intenție	105
<i>Capitolul 6.</i> Despre predicabile, în care <se vorbește> și despre faptul de a fi “în ceva”, menționându-se totodată predicamentele	106
<i>Capitolul 7.</i> Despre unul și același și despre altul, în care <se vorbește> și despre ipostază	107
 CARTEA A DOUA.....	 109
Tratatul întâi	109
<i>Capitolul 1.</i> Despre prima și cea mai înaltă categorie, adică despre esență, sau substanță.	109
<i>Capitolul 2.</i> Despre cantitate.....	111
<i>Capitolul 3.</i> Despre calitate și fel de a fi	112
<i>Capitolul 4.</i> Despre „față de ceva”, adică despre relație.	114
<i>Capitolul 5.</i> Despre „a fi activ” și „a fi pasiv”	114
<i>Capitolul 6.</i> Despre „când” și „unde”	115
<i>Capitolul 7.</i> Despre posesie și așezare	116
 Tratatul al doilea	 118
<i>Capitolul 1.</i> Despre cele cinci voci laolaltă.	118
<i>Capitolul 2.</i> Despre gen și specie, în care <se vorbește> și despre individual.....	118
<i>Capitolul 3.</i> Despre diferență și accident	120
<i>Capitolul 4.</i> Despre propriu, în care <se vorbește> și despre comun.....	122

CARTEA A TREIA	124
Tratatul întâi	124
<i>Capitolul 1.</i> Despre silogism.....	124
<i>Capitolul 2.</i> Despre cele trei tipuri de judecată ale argumentării.	125
<i>Capitolul 3.</i> Despre natura și împărțirea argumentării.....	125
<i>Capitolul 4.</i> Despre natura silogismului.....	127
<i>Capitolul 5.</i> Despre legile silogismului.....	128
<i>Capitolul 6.</i> Despre prima figură a silogismului.....	129
<i>Capitolul 7.</i> Despre a doua figură a silogismului.....	131
<i>Capitolul 8.</i> Despre a treia figură a silogismului	133
Tratatul al doilea	136
<i>Capitolul 1.</i> Despre silogismul demonstrativ	136
<i>Capitolul 2.</i> Despre silogismul probabil.	138
<i>Capitolul 3.</i> Despre sofism, sau silogismul sofistic	139
INDICELE CAPITOLELOR la întregul <i>Mic compendiu</i> al logicii.....	143
NOTE de Alexandru Surdu	145
INDICE	164